

Membres numeraris

Josep Piera i Rubio

El senyor Josep Piera va nèixer a Benio-

pa (Safor, País Valencià), l'any 1947. Va realitzar els seus primers estudis als Escolapis de Gandia. El 1967 marxà a València a estudiar magisteri. Durant aquests anys, a la darrereria dels seixanta i primeria dels setanta, es va vincular plenament als ambients literaris de la ciutat de València. Ben jove, fa unes provatures en el teatre i s'inicia en la poesia. El 1974 van aparèixer els seus primers poemes en català a *Carn fresca*, antologia de joves poetes valencians —impulsada per Manuel Sanchis Guarner—, d'aquells que marcaran el punt de partença d'una nova generació literària al País Valencià.

Al llarg dels anys setanta, Josep Piera treballa en el camp de la pedagogia i de l'ensenyament de la llengua i col·labora activament en la fundació del Collectiu de Mestres de la Safor, formant part d'un equip a l'ICE, que, sota la supervisió de Manuel Sanchis Guarner, es va dedicar a la introducció del català en l'ensenyament primari, dins de l'anomenat *moviment de renovació pedagògica*. Josep Piera compatibilitza aquestes activitats amb les seves primeres publicacions poètiques a València i a Barcelona. Són també els anys dels primers premis literaris importants, com l'Andròmina, de 1977, per la seva primera novel·la, *Rondalla del retorn*, i l'important Premi Carles Riba de 1979 pel poemari titulat *El somriure de l'herba*. Josep Piera es convertirà així en un dels escriptors més significatius de la generació literària dels setanta. La seva presència a les antologies i als actes literaris d'aquells anys remarquen la dedicació vital i el compromís incansable per la llengua. Intervé en la creació de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, de la qual ha estat vicepresident, i del Centre Català del Pen Club, del qual fou també vicepresident, i participa activament en nombrosos recitals, congressos i trobades dedicats a la li-

teratura catalana, particularment a la generació literària dels setanta, celebrats als més diversos indrets de les terres de llengua catalana. Durant aquests anys fou tingut per un dels joves poetes «formalistes» vinculats a Llibres del Mall.

El 1981 obté el Premi Josep Pla de narrativa per *El cingle verd*, llibre inaugural en la narrativa de Piera de l'anomenada *prosa del jo*. Un estil de prosa narrativa que, com el mateix Piera ha confessat en més d'una ocasió, serà bastit a partir del mestratge estilístic d'un triangle fundacional: Marià Manent, Josep Pla i Joan Fuster. A partir d'aquests anys, Josep Piera dedicarà la seva creació literària a la construcció d'un ampli mosaic capaç de construir la seva particular visió mediterrània, la visió i el dir d'un «català del sud», com l'autor s'ha definit sovint. La seva trajectòria narrativa, i també la poètica, estan fonamentades en la construcció d'aquest paisatge de paraules que abasta les dues ribes de la Mediterrània. La Mediterrània de Josep Piera s'emmarca en la recerca de petges del passat medieval i modern català com a part integrant de la memòria col·lectiva europea.

El 1985 s'integra en la vida acadèmica de l'Istituto Universitario Orientale, de Nàpols, de la mà de Giuseppe Grilli, com a professor de català. De la seva experiència napolitana, sorgirà un dels llibres de prosa més ben valorats per la crítica, *Un bellíssim cadàver barroc*. El llibre recrea l'ambient i les bel·leses de la ciutat que va ser efímerament capital de la Corona catalanoaragonesa en temps del Magnànim. D'aquest llibre, se n'han fet diverses edicions i una traducció italiana publicada a Nàpols el 1990.

De la tardor de 1989 a les acaballes de 1991, Piera dirigirà «L'any del Tirant», una campanya dedicada a commemorar el cinquè centenari de la publicació del *Tirant lo Blanc*. Tot seguit, de 1991 a 1993, es fa càrrec de la direcció de l'Editorial Tres i Quatre, a petició d'Eliseu Climent.

Des d'aleshores, Piera viu a la Drova, prop de Gandia, dedicat plenament a la literatura i a la difusió de la cultura catalana, alternant estades i densos contactes literaris a València, Barcelona i Ciutat de Mallorca, com posen de manifest els llocs d'impressió de les seves obres. Ben mirat, ja des dels anys vuitanta, però sobretot, des dels noranta, Josep Piera havia anat conformant, llibre a llibre, el seu personal cicle narratiu i poètic de la Mediterrània. Les illes gregues, la Itàlia del sud, Marràqueix, Jerusalem han estat els escenaris de paraules, de veus i de memòries d'una aventura narrativa i poètica on el «viatge» s'ha convertit en el fil conductor d'una obra estilísticament personalíssima en el panorama literari català del darrer quart del segle xx.

Dins d'aquesta prolífica activitat literària, s'ha d'emmarcar també l'aportació que ha fet amb les recreacions i els estudis dels nostres poetes de Xarq al-Àndalus. Poetes àrabs de Tortosa, d'Eivissa, de Mallorca, d'Onda, de València, d'Alzira, de Dénia, que Piera ha sabut incorporar bellament a la memòria culta del nostre imaginari literari en lli-

bres com *El paradís de les paraules* i *El jardí llunyà*. En aquests llibres, Piera combina la prosa narrativa, el llenguatge assagístic, la història i la traducció poètica, en la reconstrucció literària d'un món andalusí mig oblidat que se'ns fa viu i real gràcies a la creació d'un llenguatge alhora narratiu i poètic ben convincent.

El 2001, amb la publicació d'*El temps feliç* i de *Jo sóc aquest que em dic Ausiàs March*, Piera obre una altra via narrativa en la seva obra. Amb el primer, definit per l'autor com una novel·la fotogràfica, es recreen i recuperen les atmosferes màgiques de la infantesa perduda. En el segon, Piera crea el que alguns crítics han definit com la primera novel·la biogràfica dedicada a Ausiàs March. És molt recent l'edició d'una tria personal dels poemes de Piera, *Cants i encants*, amb versions i variacions noves dels seus poemes.

Piera és autor de catorze llibres de poemes, disset llibres de narracions i nombrosos articles de crítica literària, opinions, impressions, viatges, etc., en revistes i publicacions literàries en català, castellà, francès, gallec, italià i anglès. Una part de la seva obra ha estat traduïda a l'anglès, al castellà i a l'italià i ha estat incorporada en moltes antologies publicades en diverses llengües. A més dels premis Andròmina, Carles Riba i Josep Pla ja esmentats, ha estat guardonat amb el Premi de la Crítica Valenciana, el Premio Nazionale Vita di Artista, el Premi d'Assaig Josep Vallverdú, el de la Crítica «Serra d'Or» (Assaig) i el de Sant Joan de Literatura Catalana. Ja el 1991 rebé del president Pujol la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

Tot plegat, doncs, converteix Josep Piera en una figura emblemàtica de la literatura catalana actual, per la recerca d'un llenguatge narratiu i poètic arrelat a la terra, minuciosament treballat i lèxicament ric, per la constància i perfeccionament progressiu de la seva obra, per la dimensió nacional que aquesta ha adquirit, tant per les temàtiques escollides com per la seva presència i difusió en terres valencianes, mallorquines i, sobretot, del Principat, i per la consideració i respecte que ha sabut guanyar-se en el món literari català. La seva vida i la seva tasca són un exemple de lliurament generós a la causa de la llengua i la literatura catalanes dins uns paràmetres de fidelitat absoluta a l'esperit unitari encarnat per Pompeu Fabra, Joan Fuster i Manuel Sanchis Guarner, els seus mentors ideològics.

Text llegit pel senyor Francesc Vallverdú Canes en el Ple del dia 13 de desembre de 2004 i preparat pel senyor Germà Colón Domènech